

6 2 8 4

**Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin
Önlenmesine Dair Kanun**

Uyarınca Alınan

TEDBİR KARARLARI RAPORU

İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi

25 KASIM 2023

SUNUŞ

İstanbul Barosu Adli Yardım Bürolarına 6284 sayılı yasa kapsamında yapılan başvurular üzerine alınmış olan tedbir kararlarını inceleyerek oluşturduğumuz raporumuzun bu yıl 4.sünü yayınlıyoruz. Amacımız Kadına yönelik şiddetle mücadele araçlarından biri olan topladığımız istatistiki verileri kamuoyu ile paylaşarak şiddeti görünür kılmak ve şiddeti önlemek için oluşturulacak politikalara katkı sağlamaktır.

2022 yılında İstanbul Barosu Adli Yardım Bürolarına toplam 13.624 başvuru yapılmış olup, bu başvuruların 11.510 tanesi kadınlar tarafından yapılmıştır. Başvuruların 3.008 adedi 6284 sayılı yasa kapsamında tedbir kararı alınması taleplerine yöneliktir. Rapor oluşturulurken toplam 1.442 tedbir kararı incelenmiştir.

Ülkemizde kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinin artarak devam ettiği gözlemlenmektedir. 6284 sayılı yasa kadınların yaşam hakkını güvence altına alan, şiddet mağdurunu koruyan ve şiddetin önlenmesi için gerekli tedbirleri içeren en önemli yasal mevzuattır.

Türkiye'nin hukuken yok hükmünde sayılan bir kararla 6284 sayılı yasanın dayanaklarından biri olan İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesi kamuoyunda 6284 sayılı yasanın etkin uygulanmasını olumsuz yönde etkilemiş, sanki yasanın da kaldırıldığı yönünde istenmeyen bir algı oluşmasına neden olmuştur. Uygulamadaki aksaklıkların giderilerek 6284 sayılı yasanın uygulama yönetmeliğinde belirtilen şekliyle uygulanması kararlarının etkin korumasının artmasını da sağlayacaktır.

Raporlarımızın tümünde olduğu gibi bu raporumuzda da kadına yönelik şiddetin yüksek oranda aile içinde gerçekleştiği görünmektedir. Fail /mağdur yakınlığına baktığımızda ev içi şiddetin oranının %98,80 olduğu, %86,81 oranında kadının evli olduğu eşi tarafından şiddete uğradığı gerçeği karşımıza çıkmaktadır. Son günlerde dillendirilen aile hukukunda zorunlu arabuluculuk getirileceğine yönelik söyleminin ne kadar tehlikeli olduğu , arabuluculuğun getirilmesi halinde kadın aleyhine gelişecek sonuçların yanında , arabuluculuk görüşmelerinde kadına yönelik şiddetin artmasına ve kadın cinayetlerine bir davetiye de olacağı açık ve nettir. Aile hukukunda arabuluculuk asla kabul edilecek bir müessese değildir.

Kadına yönelik şiddet insan hakları ihlalidir. Kadına yönelik şiddet toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve kadına yönelik ayrımcılıktan kaynaklanmaktadır.

İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi olarak, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği sağlanana ve kadına yönelik şiddet sona erene kadar mücadelemize devam edeceğiz.

İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi

İÇİNDEKİLER

2022 Yılında İstanbul Barosu Adli Yardım Merkezine 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Başvuru Sayısı	4
Rapor Kapsamında İncelenen Karar Sayısı	4
Tedbir Kararlarının Karar Verilme Süresi	5
Hâkim tarafından Verilen Koruyucu Tedbir Kararları	6
Hâkim Tarafından Verilen Önleyici Tedbir Kararları	7
Tedbir Kararlarının Kabul-Red Oranı	12
Tedbir Kararlarının Süresi	13
İncelenen Kararlarda Çocukların Durumu	15
Şiddet Mağduru ve Şiddet Faili Yakınlık Derecesi	15
Veriler.....	17
6284 Sayılı Yasa ve Uygulama Sorunları.....	17
Sonuç	19
Raporu Hazırlayanla.....	20

İstanbul Barosu'nun Adli Yardım Bürolarına;

- **2019 yılında;** 13795 kişi tarafından başvuru yapılmış olup, başvurucuların 12101'ini kadındır. 2842 kadın doğrudan 6284 sayılı yasa uyarınca tedbir talep etmiştir.
- **2020 yılında;** 11223 kişi tarafından başvuru yapılmış olup, başvurucuların 9394'ü kadındır. 2397 kadın doğrudan 6284 sayılı yasa uyarınca tedbir talep etmiştir.
- **2021 yılında;** 13528 kişi tarafından başvuru yapılmış olup, başvurucuların 12416'sı kadındır. 2912 kadın 6284 sayılı yasa uyarınca tedbir talep etmiştir.

1. 2022 yılında İstanbul barosu Adli Yardım Merkezine 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Başvuru Sayısı:

Adli yardım, bireylerin hak arama özgürlüklerinin önündeki engellerin kaldırılması ve hak arama özgürlüğünün kullanımında eşitliğin sağlanması amacıyla maddi durumu nedeniyle avukatlık ücreti ve yargılama giderlerini karşılayamayan kişilerin adalete erişimini sağlamak üzere ücretsiz olarak verilen hizmettir.

Aile Hukuku ve kadına yönelik şiddet konusunda yapılan başvurularda İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi tarafından düzenlenen "Adli Yardım ve Kadın Hakları Meslek İçi Eğitimi" almış olan avukatlar görevlendirilmektedir.

2022 Yılında İstanbul Barosu Adli Yardım Bürosu'na

Toplam başvuru sayısı	: 13.624
Kadınlar tarafından yapılan başvuru	: 11.510
6284 sayılı Kanun kapsamında yapılan başvuru	: 3.008
İncelenen dosya sayısı	: 1.442

Bu rapor İstanbul Barosu'nun Beyoğlu Adli Yardım Merkezi, Bakırköy Adli Yardım Merkezi, Büyükçekmece Adli Yardım Merkezi, Gaziosmanpaşa Adli Yardım Merkezi, Kartal Adli Yardım Merkezi ve Ümraniye Adli Yardım Merkezlerinde 6284 sayılı yasa uyarınca alınan tedbir kararları arasından 1.442 dosya incelenerek düzenlenmiştir.

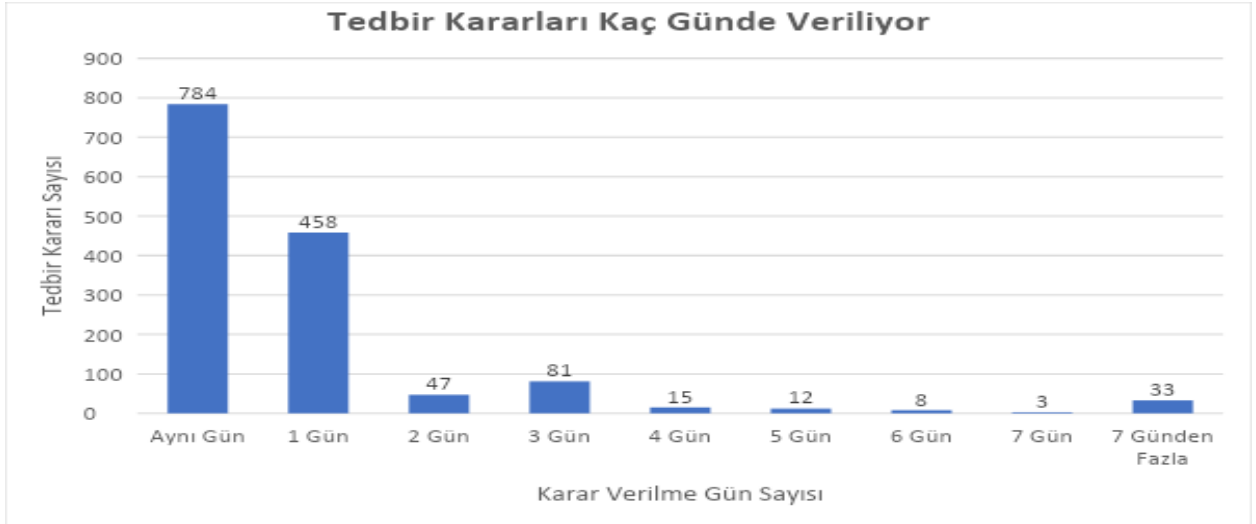
2. Tedbir Kararlarının Karar Verilme Süresi:

6284 sayılı kanunun 8. Maddesinin 3.fıkrasına göre; “Koruyucu tedbir kararı verilebilmesi için, şiddetin uygulandığı hususunda delil veya belge aranmaz. Önleyici tedbir kararı, geciktirilmeksizin verilir. Bu kararın verilmesi, bu Kanunun amacını gerçekleştirmeyi tehlikeye sokabilecek şekilde geciktirilemez. “

İncelenen 1.442 tedbir kararlarından;

- 784 kararın aynı gün,
- 458 kararın 1 gün sonra,
- 47 kararın 2 gün sonra,
- 81 kararın 3 gün sonra,
- 15 kararın 4 gün sonra,
- 12 kararın 5 gün sonra,
- 8 kararın 6 gün sonra,
- 3 kararın 7 gün içinde,
- 33 kararın 7 günden fazla sürede verilmiş olduğu tespit edilmiştir.

Tedbir kararlarının gecikmeksizin verilmesi yasanın emredici hükmüdür. Tedbir kararlarının aynı gün veya 1 gün içinde verilmesi şiddet mağdurunun korunmasında en önemli unsurlardan birisidir.

3. Hâkim Tarafından Verilen Koruyucu Tedbir Kararları:

MADDE 4 – (1) Bu Kanun kapsamında korunan kişilerle ilgili olarak aşağıdaki koruyucu tedbirlerden birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere hâkim tarafından karar verilebilir:

Madde 4/1-a) İşyerinin değiştirilmesi.

İncelenen 1.442 tedbir kararının sadece 1 tanesinde bu madde kapsamında tedbir mevcuttur.

Madde 4/1-b) Kişinin evli olması hâlinde müşterek yerleşim yerinden ayrı yerleşim yeri belirlenmesi.

İncelenen 1.442 tedbir kararının sadece 1 tanesinde bu madde kapsamında tedbir mevcuttur.

Madde 4/1-c) 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunundaki şartların varlığı hâlinde ve korunan kişinin talebi üzerine tapu kütüğüne aile konutu şerhi konulması.

İncelenen 1.442 tedbir kararının sadece 2 tanesinde bu madde kapsamında tedbir mevcuttur.

Madde 4/1-ç) Korunan kişi bakımından hayatî tehlikenin bulunması ve bu tehlikenin önlenmesi için diğer tedbirlerin yeterli olmayacağını anlaşılması hâlinde ve ilgilinin aydınlatılmış rızasına dayalı olarak 27/12/2007 tarihli ve 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu hükümlerine göre kimlik ve ilgili diğer bilgi ve belgelerinin değiştirilmesi.

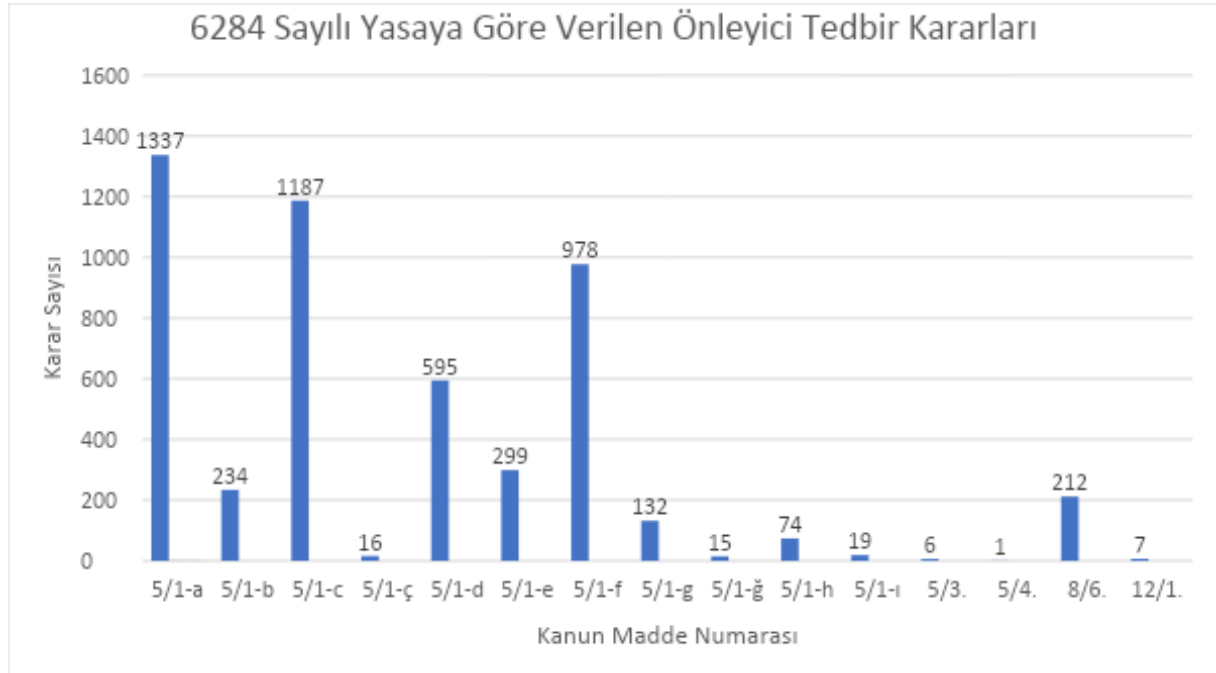
İncelenen 1.442 dosyadan sadece 3'ünde bu madde kapsamında koruyucu tedbir kararı verildiği görülmüştür.

4. Hâkim Tarafından Verilen Önleyici Tedbir Kararları:

6284 sayılı yasanın 5 maddesinde hâkim tarafından verilebilecek tedbir kararları sınırlı sayılı olmamak üzere belirtilmiştir.

Madde 5/1;“Şiddet uygulayanlarla ilgili olarak aşağıdaki önleyici tedbirlerden **birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere** hâkim tarafından karar verilebilir.”

İncelenen tedbir kararlarının 1.420 sinde yasanın 5/1 maddesinde sayılan tedbirlerin çoğunlukta verildiği, bunun yanısıra 5/3, 5/4, 8/6 ve 12/1 maddelerine göre de tedbir kararının bulunduğu görülmüştür.

Tebdir Kararlarının İncelenen Kabul Edilen Kararlara Oranları														
5/1-a	5/1-b	5/1-c	5/1-ç	5/1-d	5/1-e	5/1-f	5/1-g	5/1-ğ	5/1-h	5/1-ı	5/3	5/4	8/6	12/1
%92,7	%16,2	%82,3	%1,1	%41,2	%20,7	%67,8	%9,1	%1,0	%5,1	%1,3	%0,4	%0,0	%14,7	%0,4
1	2	1	0	6	3	2	5	4	3	1	1	6	0	8

Madde 5/1-a) Şiddet mağduruna yönelik olarak şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması:

- İncelenen 1.442 dosyanın 1337'sinde 5/1-a maddesine göre önleyici tebdir kararının verildiği görülmüştür.
- Bu veri incelenen kabul edilen kararların yaklaşık % 92,71'ine isabet etmektedir.
- Önleyici tebdir kararlarının Aile Mahkemelerinde sıklıkla verildiği görülmektedir. Hatta birçok kararda sadece 5/1-a maddesinden tebdir verildiği tespit edilmiştir.

Madde 5/1-b) Müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhâl uzaklaştırılması ve müşterek konutun korunan kişiye tahsis edilmesi:

- İncelenen 1.442 dosyadan 234'ünde 5/1-b maddesine göre tebdir kararının verildiği ve kabul edilen kararların yaklaşık %16,22'sinin uzaklaştırma ve müşterek konutun şiddet mağduruna tahsis edilmesine ilişkin olduğu görülmüştür.

Madde 5/1-c) Korunan kişilere, bu kişilerin buldukları konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması:

- İncelenen 1.442 dosyadan 1187'sinde 5/1-c maddesine göre tebdir kararının verildiği ve kabul edilen kararların yaklaşık %82,31'inin yaklaşmama kararı olduğu görülmüştür.

Yapılan inceleme sonucunda "Yaklaşmama" tedbirinin "Uzaklaştırma" tedbirinden fazla verildiği tespit edilmiştir.

Madde 5/1-ç) Çocuklarla ilgili daha önce verilmiş bir kişisel ilişki kurma kararı varsa, kişisel ilişkinin refakatçi eşliğinde yapılması, kişisel ilişkinin sınırlanması ya da tümüyle kaldırılması:

- İncelenen 1.442 dosyanın 16'sında 5/1-ç maddesine göre karar verildiği görülmüştür. Bu maddeye göre verilen tedbir kararları çok az sayıda olup, kabul edilen kararların %1,10'unu oluşturduğu tespit edilmiştir.

Madde 5/1-d) Gerekli görülmesi hâlinde korunan kişinin, şiddete uğramamış olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yaklaşmaması:

- İncelenen 1.442 dosyanın 595'inde 5/1-d maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.
- Bu maddeden tedbir kararı verilme oranı %41,26'dır.

Madde 5/1-e) Korunan kişinin şahsi eşyalarına ve ev eşyalarına zarar vermemesi:

- İncelenen 1.442 dosyanın 299'unda 5/1-e maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.
- Bu maddeden tedbir kararı verilmesi oranı %20,73'dür.

Madde 5/1-f) Korunan kişiyi iletişim araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesi.

- İncelenen 1.442 dosyadan 978'inde 5/1-f maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.
- Bu tedbir kararı kabul edilen kararların %67,82'sini teşkil etmekte olup, en sık verilen kararlardan birisidir.

Madde 5/1- g) Bulundurulması veya taşınmasına kanunen izin verilen silahları kolluğa teslim etmesi.

- İncelenen 1.442 dosyadan 132'sinde 5/1-g maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.
- Bu tedbir kararı kabul edilen kararların %9,15'ini teşkil etmektedir.

Madde 5/1-ğ) Silah taşınması zorunlu olan bir kamu görevi ifa etse bile bu görevi nedeniyle zimmetinde bulunan silahı kurumuna teslim etmesi.

- İncelenen 1.442 dosyadan 15'ünde 5/1-ğ maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.
- Bu tedbir kararı kabul edilen kararların %1,04'ünü teşkil etmektedir.

Madde 5/1-h) Korunan kişilerin buldukları yerlerde alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmaması ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan kişilere ve bunların buldukları yerlere yaklaşmaması, bağımlılığının olması hâlinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sağlanması.

- İncelenen 1.442 dosyadan 74'ünde 5/1-h maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.
- Bu tedbir kararı kabul edilen kararların %5,13'ini teşkil etmektedir.

Madde 5/1-ı) Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurması ve tedavisinin sağlanması.

- İncelenen 1.442 dosyanın 19'unda 5/1-ı maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.
- Bu tedbir kararı kabul edilen kararların %1,31'ini teşkil etmektedir.

Madde 5/3) Bu Kanunda belirtilen tedbirlerle birlikte hâkim, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirler ile 4721 sayılı Kanun hükümlerine göre velayet, kayyım, nafaka ve kişisel ilişki kurulması hususlarında karar vermeye yetkilidir.

- İncelenen 1.442 dosyadan 6’sında 5/3 maddesine göre müşterek çocukların velayeti ve kişisel ilişki kurulmasına dair tedbir kararının verildiği ve kabul edilen kararların yaklaşık %0,41’inin olduğu görülmüştür.

Madde 5/4) Şiddet uygulayan, aynı zamanda ailenin geçimini sağlayan yahut katkıda bulunan kişi ise 4721 sayılı Kanun hükümlerine göre nafakaya hükmedilmemiş olması kaydıyla hâkim, şiddet mağdurunun yaşam düzeyini göz önünde bulundurarak talep edilmese dahi tedbir nafakasına hükmedebilir.

- İncelenen 1.442 dosyadan 1’inde 5/4 maddesine göre şiddet mağduruna tedbir nafakasına dair tedbir kararının verildiği ve kabul edilen kararların yaklaşık %0,06’sının olduğu görülmüştür.

Yapılan inceleme sonucunda “Velayet ve Kişisel İlişki” tedbirinin “Tedbir Nafakası” tedbiriyle birlikte karar verildiği tespit edilmiştir.

Madde 8/6) Gerekli bulunması hâlinde, tedbir kararı ile birlikte talep üzerine veya resen, korunan kişi ve diğer aile bireylerinin kimlik bilgileri veya kimliğini ortaya çıkarabilecek bilgileri ve adresleri ile korumanın etkinliği bakımından önem taşıyan diğer bilgileri, tüm resmi kayıtlarda gizli tutulur.

- İncelenen 1.442 dosyadan 212’sinde 8/6 maddesine göre korunan kişinin kimlik bilgilerinin gizli tutulmasına dair tedbir kararının verildiği ve kabul edilen kararların yaklaşık %14,70’inin olduğu görülmüştür.

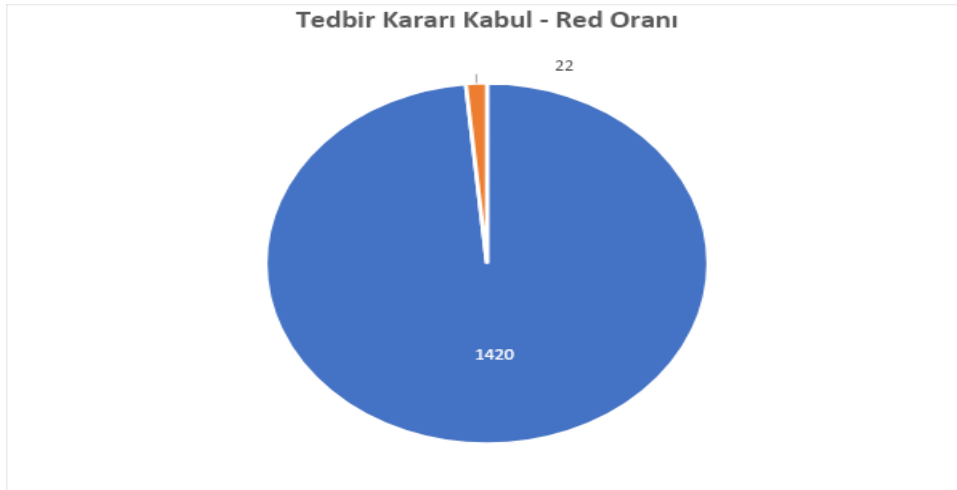
- Önleyici tedbir kararlarıyla birlikte, verilen kararın etkinliğini artırmak yönünde şiddet gören kişinin kimlik bilgilerinin gizli tutulması yönünde taleplerinin karşılanma eğiliminin arttığı anlaşılmaktadır.

Madde 12/1) Bu Kanun hükümlerine göre verilen tedbir kararlarının uygulanmasında hâkim kararı ile teknik araç ve yöntemler kullanılabilir. Ancak, bu suretle, kişilerin ses ve görüntüleri dinlenemez, izlenemez ve kayda alınamaz.

- İncelenen 1.442 dosyadan 7'sinde 12/1 maddesine göre tedbir uygulanan kişinin teknik araç ve yöntemlerle tedbir kararı kapsamında takibi dair tedbir kararının verildiği ve kabul edilen kararların yaklaşık %0,48'inin olduğu görülmüştür.
- Madde kapsamında verilen karar gereği yapılan uygulama kamuoyunda elektronik kelepçe olarak bilinen cihazın tedbir kararı uygulanan kişiye takılması suretiyle olmaktadır. Kadına yönelik şiddet olaylarının önleyici tedbir kararının uygulama süresi içinde de gerçekleşebildiği düşünüldüğünde, 12/1 kapsamında verilen kararların yeterli olmadığı görülmüştür.

5. Tedbir Kararlarının Kabul – Red Oranı

- İncelenen 1.442 dosyadan 1.420'sinde tedbir talebi kabul edilmiş, 22'sinde tedbir talepleri reddedilmiştir. Ret kararlarına gerekçe olarak “Yetkili mahkemeye gönderme ve tedbir süresinin dolmadığı“ gösterilmiştir.

6. Tedbir Kararlarının Süresi:

Madde 8/2: Tedbir kararı ilk defasında en çok altı ay için verilebilir. Ancak şiddet veya şiddet uygulanma tehlikesinin devam edeceğinin anlaşıldığı hâllerde, resen, korunan kişinin ya da Bakanlık veya kolluk görevlilerinin talebi üzerine tedbirlerin süresinin veya şeklinin değiştirilmesine, bu tedbirlerin kaldırılmasına veya aynen devam etmesine karar verilebilir.

İncelenen 1.442 tedbir kararının kabul edilen 1.420'sinde tedbir sürelerinin:

- 378'inde 1 ay
- 511'inde 2 ay
- 354'ünde 3 ay
- 61'inde 4ay
- 1'inde 5 ay
- 84'ünde 6 ay
- 13'ünde 1 aydan az,

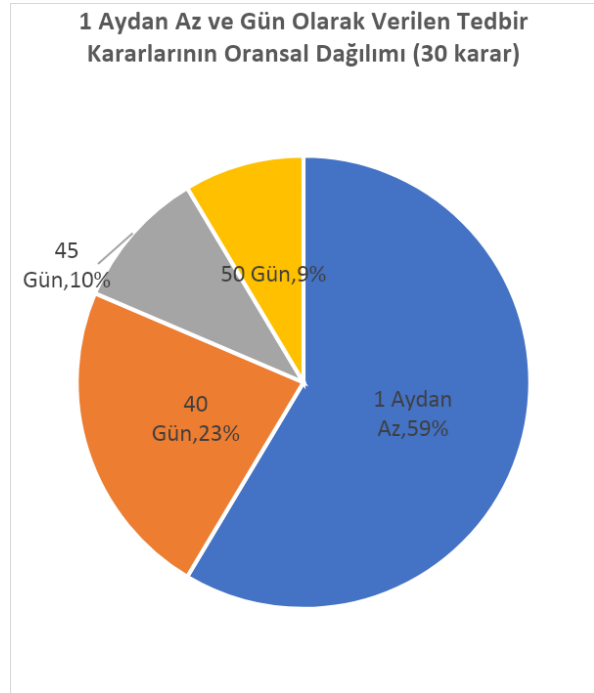
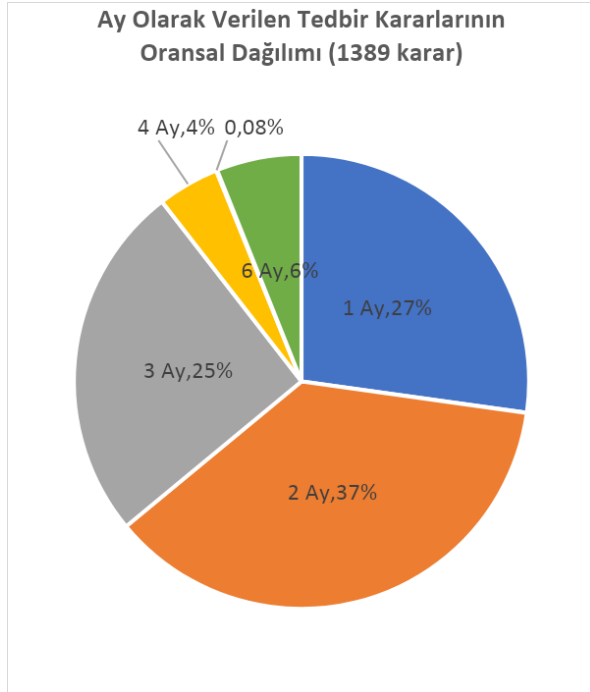
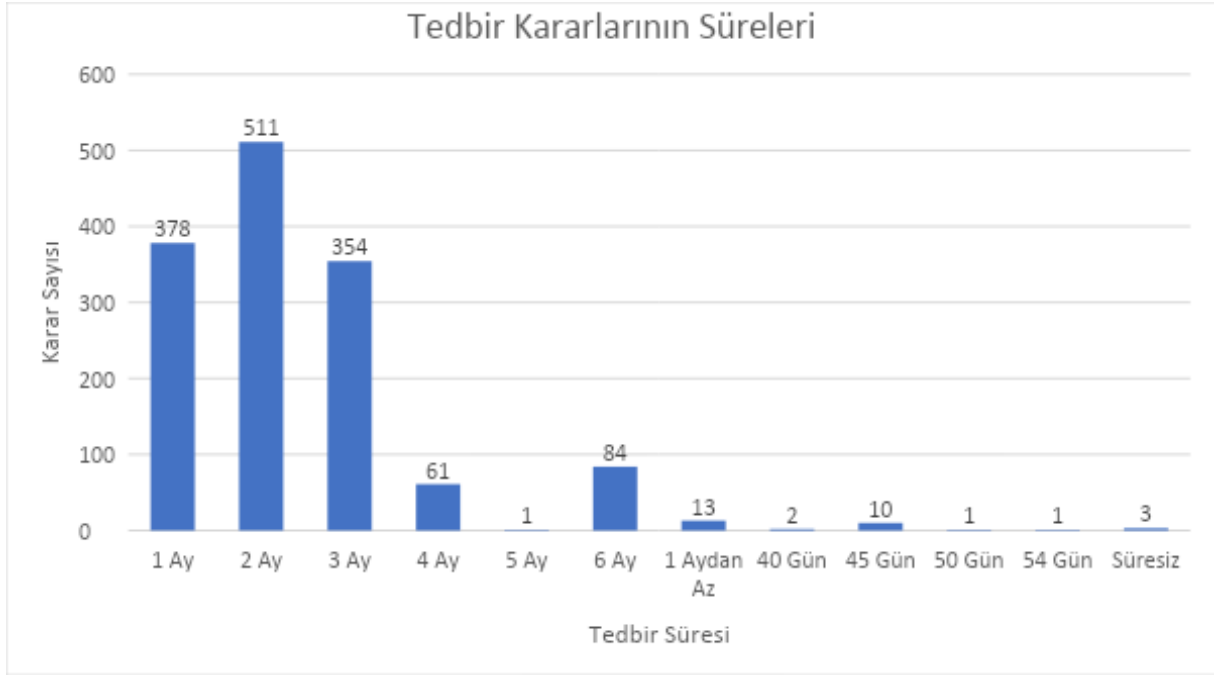
Bunun dışında “gün” olarak verilen tedbir kararları:

- 2'sinde 40 gün
- 10'unda 45 gün
- 1'inde 50 gün
- 1'inde 54 gün,

Süresiz verilen tedbir kararları:

- 6284 sy m 8/6 kapsamında korunan kişinin kimlik bilgilerinin gizli tutulmasına ilişkin 3 tedbir kararının süresiz olarak verildiği,

olduğu görülmüştür.

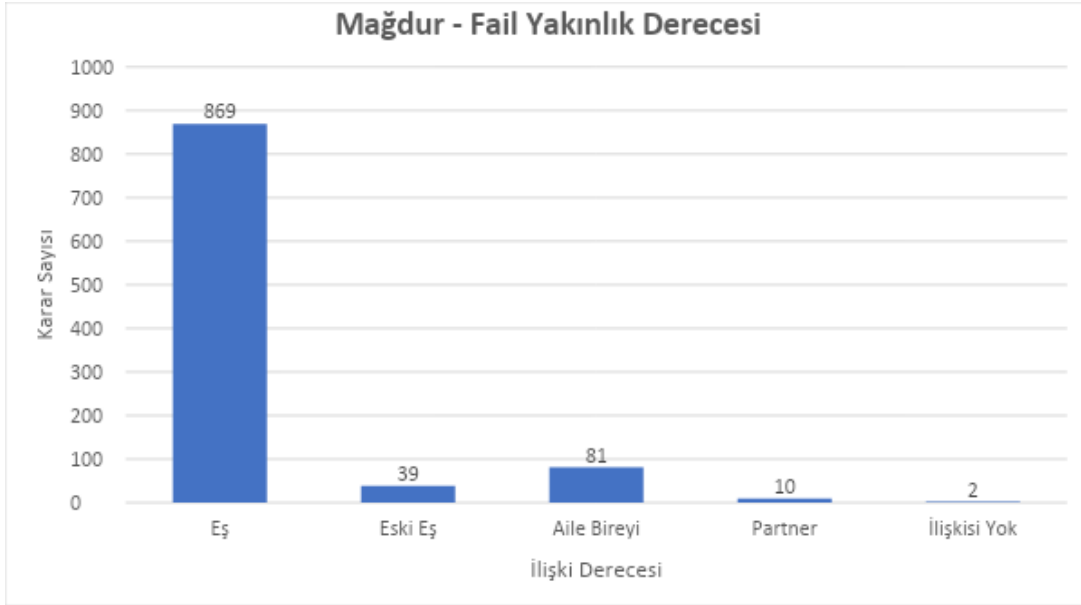
7. İncelenen Kararlarda Çocukların Durumu:

- İncelenen 1.442 dosyanın 72'sinde tarafların müşterek çocukları olduğu tespit edilmiştir.
- 1370 kararda ise müşterek çocuk bilgisi bulunmamaktadır.
- 6284 sayılı Kanununun 5/3 maddesinde "***Bu Kanunda belirtilen tedbirlerle birlikte hâkim, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirlere***" hükmedilebileceği belirtilmiş olup incelenen kararlarda bu konuda 6 tedbir kararına rastlanmıştır.
- 16 kararda 5/1-ç maddesi gereği "***Çocuklarla ilgili daha önce verilmiş bir kişisel ilişki kurma kararı varsa, kişisel ilişkinin refakatçi eşliğinde yapılması, kişisel ilişkinin sınırlanması ya da tümüyle kaldırılması***" yönünde tedbir kararı verilmiştir.

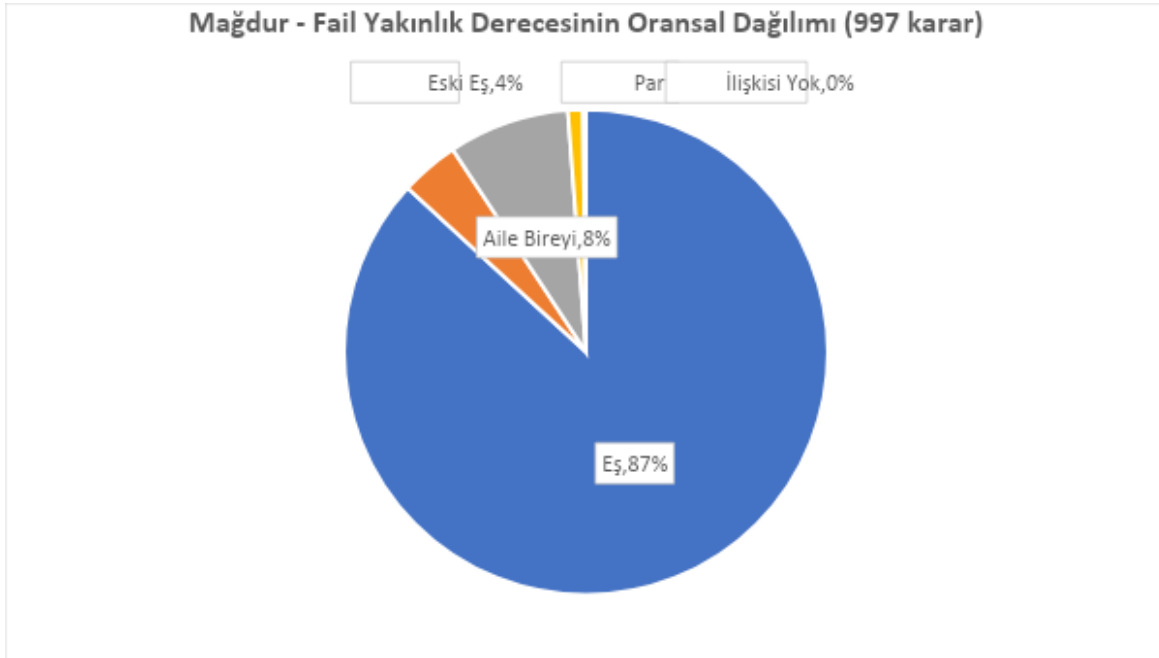
8. Şiddet Mağduru ve Şiddet Faili Yakınlık Derecesi:

İncelenen 1.442 dosyadan ilişki durumu tespit edilebilen 997 kararın:

- 869 tedbir kararında tarafların evli olduğu,
- 39 tedbir kararında tarafların boşanmış eski eş olduğu,
- 81 tedbir kararında tarafların aynı aileden olduğu, (baba, abi, üvey baba, enişte vs),
- 10 tedbir kararında ise tarafların eski veya devam eden ilişkisinin bulunduğu (ilişkileri nişanlı, eski nişanlı, dini nikahlı, sevgili, vs. olarak tanımlanmış) tespit edilmiştir.
- Sadece 2 tedbir dosyasında taraflar arasında bir ilişki bulunmamaktadır.

- Kadına yönelik şiddetin yoğunlukla ev içinde uygulandığı ve %86,81 oranında eşi tarafından uygulandığı tespit edilmiştir.
- %3,90 oranında eski eşin şiddet, %8,09 oranında aile bireylerinin şiddet uyguladığı,
- Şiddete uğrayan veya uğrama ihtimali bulunan kadınların %98,80 oranında ev içi şiddet mağduru oldukları tespit edilmiştir.

9. Raporumuza Konu Olan Bazı Önemli İstatistik Bilgiler Aşağıda Toplu Olarak Verilmiştir:

Tebdir Kararları														
5/1-a	5/1-b	5/1-c	5/1-ç	5/1-d	5/1-e	5/1-f	5/1-g	5/1-ğ	5/1-h	5/1-ı	5/3	5/4	8/6	12/1
1337	234	1187	16	595	299	978	132	15	74	19	6	1	212	7

Tebdir Kararlarının Süresi											
1 Ay	2 Ay	3 Ay	4 Ay	5 Ay	6 Ay	1 Aydan Az	40 Gün	45 Gün	50 Gün	54 Gün	Süresiz
378	511	354	61	1	84	13	2	10	1	1	3

Karar Verilme Süresi								
Aynı Gün	1 Gün	2 Gün	3 Gün	4 Gün	5 Gün	6 Gün	7 Gün	7 Günden Fazla
784	458	47	81	15	12	8	3	33

Fail – Mağdur Yakınlık Derecesi (929 dosyada)				
Eş	Eski Eş	Aile Bireyi	Partner	3. Kişi
869	39	81	10	2

6284 sayılı Yasa ve Uygulama Sorunları

6284 sayılı yasa 20.03.2012 Tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yasanın uygulama yönetmeliği ise yaklaşık 10 ay sonra çıkartılmış ve 18.01.2013 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Uygulama yönetmeliği incelendiğinde detaylı bir şekilde verilen tebdir kararlarının uygulama biçiminin düzenlendiği görülmektedir. Ancak fiili uygulamaya baktığımızda, uygulama yönetmeliğine uygun bir şekilde tebdir kararlarının uygulanmadığını ve takibinin yapılmadığını, bunun uygulamada sorunlara yol açtığını, tebdir kararlarının kağıt üzerinde kalmasına sebebiyet verdiğini, tedbirin şiddeti önleme etkisini ve korumasını zayıflattığını görmekteyiz.

Merkezimize gelen 6284 sayılı yasanın uygulama sorunlarıyla ilgili şikayet ve bilgilendirmelerde genel olarak;

- Tedbire aykırılık halinde mağdur tarafca kolluğa başvurulduğunda bu durum aykırılık oluşturmaz denilip aykırılık tutanaklarının tutulmaması,
- Tedbire aykırılık halinde mahkemece duruşma açılarak kararların gecikmeli ve çoğunlukla tedbire aykırılık suçu oluşmasına rağmen beraat kararları verilmesi,
- Tedbir kararlarının tebliği ile ilgili sorunun hala çözülmemesi, tedbir kararının tefhimine rağmen tebligat sürecinin çok uzun sürmesi ve tebligat yapılamaması gerekçesiyle tedbire aykırı davranışlara ceza verilmemesi,
- Ciddi hayati tehlike riskine rağmen Aile Mahkemelerince elektronik kelepçe tedbir taleplerine ret kararı verilmesi,
- Failin evinin veya işyerinin mağdurun evine 500 metreden yakın olması durumunda elektronik kelepçe tedbiri verilmemesi, verilebilmesi için failin değil mağdurun taşınmasının istenmesi,
- Tedbir sürelerinin çok kısa olması, elektronik kelepçe tedbirinde dahi 15 günlük tedbir sürelerinin olması,
- Tedbir kararlarının uzatılmasına yönelik taleplere; verilen tedbir kararlarına aykırılık hali oluşmadığından bahisle ret kararı verilmesi,
- Aynı gerekçenin ciddi hayati tehlike içeren bir vakada elektronik kelepçe tedbirinin uzatılmasına yönelik taleplere dahi ret gerekçesi yapılması,
- Kişisel eşyaların tesliminde kararın kesinleşmesinin beklenmesi,
- Kişisel eşyaların teslimine dair kararın kolluk marifetiyle gerektiğinde kolluk gücü kullanılarak uygulanması gerekirken şiddet failinin kapıyı açmadığı veya o evde oturmadığı yönündeki beyanı gerekçe gösterilerek tedbir kararının uygulanmaması,
- Önleyici ve koruyucu tedbir kararları yasada sayılı ve sınırlı değilken verilen tedbir kararlarının yasada sayılan birkaç tedbir kararıyla sınırlı kalması, olaya özgü benzer tedbir kararları verilmemesi,
- Bilhassa müşterek konuttan uzaklaştırma ile sağlık ve tedavi ile ilgili tedbir kararlarının yönetmeliğe uygun olarak takibinin yapılmaması,
- Baroların Adli Yardım Bürolarından yapılan görevlendirme ve yetkilendirme yazılarına rağmen mağdur vekilinden vekaletname istenmesi ve vekalet olmadığı gerekçesiyle ret kararı verilmesi,

yönünde uygulamada sorunlar yaşandığı tespit edilmiştir. Bu sorunların biran önce yetkili kurumlarca çözümlenmesi ve tedbir kararlarının etkin uygulanmasının sağlanması gerekmektedir.

SONUÇ;

İncelenen 1.442 dosyanın;

- Başvurucuların %100'ü kadındır.
- Ev içi şiddetin % 98,80 oranında olduğu tespit edilmiştir.
- Verilen tedbir kararlarının % 90'ında tedbir süresi en fazla 3 aya kadar verilmiştir.
- % 86,81'inde, şiddet uygulayan, başvuru kadının halen evli olduğu eşidir.
- % 3,90'ında, şiddet uygulayan, başvuru kadının boşandığı eski eşidir.
- % 8,09'ında, şiddet uygulayan, diğer aile bireyleridir.
- En çok verilen tedbir kararı, yasanın 5/1-a maddesi uyarınca, şiddet tehdidinde bulunmamaya yöneliktir.
- Sadece % 16,22'sinde uzaklaştırma ve müşterek konutun şiddet mağduruna tahsisi kararı verilmiştir. Müşterek konuttan uzaklaştırmayla ilgili verilen tedbir kararları kamuoyunda dile getirildiği kadar fazla sayıda değildir.
- Tedbir kararlarına aykırılıktan verilmiş “zorlama hapsi”kararına rastlanmamıştır.
- Yasada, hakim ve mülki amirin vereceği koruyucu ve önleyici tedbirlerin, sayılı sınırlı olarak sayılmadığı, benzer tedbir kararlarına da hükmedilebileceği açıkça belirtilmesine rağmen, verilen tedbir kararlarında yasada sayılı tedbir maddeleriyle sınırlı olduğu, olaya özgü farklı bir tedbir kararının verilmediği tespit edilmiştir.
- Koruyucu tedbir kararlarından olan “aile konutu şerhi“ konulması için 1 adet karar verilmiştir.
- Ayrı yerleşim yeri belirlenmesine ilişkin koruyucu tedbir kararına rastlanmamıştır.
- Koruyucu tedbirlerden olan “iş yeri değişikliği” için 1 adet tedbir kararı verilmiştir.
- “Kimlik bilgilerinin değiştirilmesine” dair sadece 2 tedbir kararı verilmiştir.
- Şiddeti önlemeye yönelik önemli tedbirlerden olan “tedavi” tedbirine ise 19 adet kararda rastlanmış olup, tüm kararların % 1,43'ü oranındadır.

Kadın Hakları İnsan Haklarıdır.

Kadına Yönelik Şiddet İnsan Hakları İhlalidir.

Şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanır.

Bir ülkede kadın erkek eşitliği, demokrasinin temel kriteridir.

Kadınların eşitsizliklerin kaldırılması ve şiddetin önlenmesi için

verilen mücadele aslında bir demokrasi mücadelesidir.

İSTANBUL BAROSU KADIN HAKLARI MERKEZİ

Raporu Hazırlayanlar;

Bu rapor, İstanbul Barosu'nun Beyoğlu, Bakırköy, Büyükçekmece, Gaziosmanpaşa, Kartal ve Ümraniye Adli Yardım Bürolarına yapılan 6284 sayılı yasa uyarınca yapılan başvurular sonucunda alınan tedbir kararlarına ilişkin 1.442 dosya incelenmek suretiyle hazırlanmıştır.

İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi üyeleri;

Av. Begüm Osma, Av. Begüm Tekin, Av. Derya Deniz Kütük, Av. Esmâ Memi, Av. Ezgi Ergün Özdemir, Av. Fatma Yanar, Av. Gizem Bilmiş, Av. Hale Eroğlu, Av. Handenur Dayıca, Av. Melis Uzun, Av. Meral Kocaoğlu, Av. Nazlı Gülce Başak, Av. Nilsu Önder Sezer, Av. Özlem Şen, Av. Saliha Ersöz Baştaş, Av. Serenay Yaman, Av. Sevda Demirtaş, Av. Tuğçe Kartal, Av. Tuğçe Ünal, Av. Yeter Hanım Altunel tarafından Adli Yardım Büroları'nda dosyalar incelenerek veriler toplanmış,

Toplanan verilerin işlenmesi ve raporlanması Av. Barbaros Gökhan Çetin,

Yayına hazırlanması ve düzenlenmesi ise Merkez Sözcümüz Av. Birsen Baş Topaloğlu ve Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Av. Nilsu Önder Sezer tarafından yapılmıştır.